

Men enige maa vi paa Forhaand være om, at vi i saa Fald straks maa kunne gaa til Arbejdet, at Udvalgsarbejdet hurtigt maa kunne begynde med Behandling af reelle Forslag eller Tilbud, og af saadanne Forslag, som virkelig maatte kunne have det Maal for Øje at opnaa en Overenskomst mellem tidligere Modstandere af Grundlovsforslaget og de Partier, der staar samlede om dette Forslag. Ogsaa nu i den tolvte Time er vi altsaa villige til igen at høre, hvad Modstanderne har at sige, til at optage deres eventuelle Forslag til Overvejelse og grundig Forhandling. Men saa maa Formaalet nu ogsaa være virkelig Forhandling, ikke Forhaling.

Den højtærede Formand udtalte, at der vil være Anledning til ved samme Lejlighed at omtale det næst foreliggende Forslag, Valglovsforslaget. Jeg skal saa kun sige et Par Ord derom. Det er vel givet, at maaske aldrig noget Lovforslag, der har foreligget for dette høje Ting, har været Genstand for en saadan Række Angreb, en saadan Række — saa forekommer det mig — ganske ubeherskede og umotiverede Angreb, ligesom det da ogsaa er givet, at intet Lovforslag, der har foreligget her i Tinget, nogen Sinde har været Genstand for en Jordefærd med paafølgende Procession ud af Salen som den, der blev dette Lovforslag til Del. Men et Lovforslag, der slaas ihjel, kan jo komme frem igen, og i hvert Tilfælde: de forandrede Forhold siden da har gjort, at en Jordfæstelse som den, der sidst fandt Sted, ikke kan gentages, i alt Fald ikke med nogen Virkning. Det har været mig ret umuligt at forstå den Række Angreb, som dette Lovforslag har været Genstand for. Vi har ment, at netop for Venerne af Forholdstalsvalg — og Højre regner sig jo særlig til disse og betragter Forholdstalsvalg som et Universalmiddel —, er det givet, at sammenligner man dette Lovforslag med det, som forelaa her stillet af Regeringen og vedtaget af det andet Ting: med 129 Enkeltmandskredse og med Fler-talsvalg, da frembyder det store Fordele. Var det første Forslag vedtaget og op-højet til Lov, da var Spørgsmaalet om Forholdstal udskudt for lange Tider. En Forhandling om en hel ny Valgmetode vilde blive afvist med den Betragtning. Nu har vi for nylig faaet en ny Valglov, og dermed maa der for en Tid være stille om den Sag. Naar det foreliggende Lovforslag derimod fastholder de gamle, nu bestaaende Folketingskredse, bærer det hermed Midlertidighedens Præg, og Kravet

om at komme til en endelig, en varig Ordning staar usvækket og vil møde frem; Spørgsmaalet om den kommende Valgordning vil ikke være foregrebet i nogen Retning, men vil kunne tages op til grundig Overvejelse og Behandling. Dette er den ene Fordel ved Lovforslaget, naar man ser det med forholdstalsvenlige Øjne. Og samtidig har det allerede nu aabnet en Dør for Forholdstalsvalgmaaden, gjort en Begyndelse, saa det tør ventes, at man ved den kommende endelige Afgørelse gaar videre ad samme Vej. To betydelige Fordele for alle, der ønsker, at vi kommer over til Forholdstalsvalgmaaden.

Men jeg skal ikke gaa nærmere ind herpaa. Angrebene under den sidste Valgkamp har været talløse, og de har, forekommer det mig, med alle de Hensigter, Planer og Formaal o. s. v., som man har villet lægge ind i dette Lovforslag, været i højeste Grad fantasifulde og ganske fantastiske. Men ønskes der, hvad jeg har tænkt som en Mulighed, fra anden Side en videre Forhandling gennem Udvalg, vil dette Lovforslag altsaa samtidig blive Genstand for saadan Forhandling, og vi vil saa i alt Fald i Udvalget ventelig kunne faa Modstanden imod det fremsat paa en mere reel og tydelig Maade end den, vi hidtil har hørt, idet Angrebene hidtil har været ombølgede af den ramme Luft fra Højres Valgagitation. Ogsaa med Hensyn til denne Sag skal vi da tage under grundig og omhyggelig Overvejelse, hvad der fra anden Side maatte kunne fremsættes af virkelige og reelle Indvendinger, høre, hvad det er, man i særlig Grad har imod dette Lovforslag, og overveje, hvad derom maatte blive fremsat. Jeg skal med Hensyn til Valglovsforslaget indskrænke mig til disse Bemærkninger, idet jeg for øvrigt anbefaler Forslaget.

Piper: Det Forslag til Grundlov, jeg nu skal udtale mig om, er Overenskomsten imellem de tre saakaldte Grundlovs-partier af 4. April 1914. Forslaget bærer ogsaa tydeligt Præg af den Omhyggelighed, hvormed man under Forhandlingerne imellem disse Partier har stræbt at imødekomme alle Krav fra disses venstre Fløj, medens der intet Hensyn er taget til de Lag af Befolkningen, der enten ikke er repræsenterede indenfor Grundlovs-partierne, eller hvis Interesser og Mening er ikke er blevet varetaget eller fremført af disses Repræsentanter.

Konseilspræsidenten indledede Forelæggelsen med nogle Betragtninger over